

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De eo q[uod] obtulit de [con]silio [...] legem. ca. cij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

posuerat et paulus in trāstū nauigare ephesum. moram non facturū. Festinauit em̄ si possibile esset vt in die pentecostes esset hierosolymis. A milieto tamē nō nauigauit sed misit ephesuz, et vocauit maiores ecclesie. Et vocati venerunt milietum. et exhorat⁹ ē eos dicens se ascendere hierosolymā. Ecce inquit alligat⁹ spiritu. id est. spiritu sancto. ad id me coartante vado in hierusalē. que vctura ibi mihi sunt ignorans. licet spiritus sanctus mihi per alios protestetur. quia vincula et tribulationes me ibi manēt. Alijs enim reuelauerat spiritus sanctus de ipso quod non ipse. Sed nihil inquit horum vereor. nec facio animā meam. id est. vitā temporalē. preciosiorē q̄ me. id est. q̄ animā meam. dummodo cōsummam domino iesu testificari euangeliz gratiē det. Et nunc ecce scio quia amplius nō videbitis faciē meam. Et post multam exhortationem positis gentibus vna cū omnibus illis orauit. Et procumbentes sup colūm pauli stentes osculabantur euz. dolentes maxime de eo q̄ dixerat. quoniam faciē eius non erant amplius visuri. et deduxerūt cum vsq̄ ad nauem. Et abstracti ab eis trāscentes multas vrbes et regiones venim⁹ tyrum. vbi mansimus. vii. diebus. Inuenti ibi discipulis quibusdam per spirituz propheti cum paulo predicentibus. que illi euentura erant in hierusalem. et dissuadentibus ne ascēderet. Postea profecti sumus deducētibz nos omnibus cum vxoribus et filijs vsq̄ foras ciuitatem. Et valefacientes eis ascendimus nauem. Illi autē redierūt in sua. Nos autē ascendimus p̄tholomaidem. et salutari fratribz mansimus cū eis vna die.

De hoc quod agabus paulo predicat.

Capitulum. CII.

Altera autē die

venim⁹ cesaream. et introiim⁹ domuz philippi diaconi. Huc erāt quatuor filie p̄gines prophetisse predicētes paulo quod erat ei euenturū in hierusalem. Et euz moraremur ibi per aliquot dies superuenit p̄pheta de iudea nomine agabus. Qui cum venisset ad nos tulit zonam pauli et ligās sibi manus et pedes. ait Hec dicit spiritus sanctus. Virum cuius est hec zona sic al-

ligabunt in hierusalem iudei. et tradēt i manus gentium. Hec audientes rogabam⁹ nos et qui erant loci illius. vt nō ascenderet in hierusalem. Et respōdit. Quid stētis affligētes cor meū. Ego enim non solum alligari sed etiam mori in hierusalem paratus sum propter nomen dñi iesu christi. Et cum nō possemus ei dissuadere quicquid diceret. Domini fiat voluntas. Postea preparari ascendimus hierusalem. et nonnulli de discipulis qui erant in cesarea nobiscum. adducētes iasonem hospitem nostruz. Et cum venissem⁹ hierusalem libenter exceperunt nos fratres. Sequenti autē die introiuit paul⁹ nobiscuz ad iacobuz qui erat episcopus hierosolymorum. de quo dicit beda super hunc locum. q̄ xxx. annis recit ecclesia hierosolymitarum. scilicet vsq̄ ad. vii. annum neronis. qui fuit iosephum excerebratus est partica fullonis. Beda dicit q̄ precipitatus est de tēplo. Alii leguntur lapidat⁹. Et potuit esse. quia post q̄ precipitauerunt cum lapidauerunt cum quasi vile cadauer. Sed cū beda dicat mortuū iacobū septimo anno neronis. palā est nō esse autenticū quod legitur in epistola Clementis. qui iuxta tenorē illi⁹ epistole dicit si bi esse mādātū a petro. cui successit in apostolatu. vt post eius mortē iacobo episcopo epistolae destinaret. vt ab eo instrueret. Sed cū iacobus episcopus mortuus sit septimo anno neronis. et petrus vixerit vsq̄ ad. xliiij. cōstat hoc nihil esse.

De hoc quod obtulit de cōsilio fm legem.

Capitulum. CIII.

In autē intras

set paul⁹ ad iacobū: collecti sūt seniores. Quibz salutatis narrabat per singula que et quanta fecerat de gentibus per eius ministeriū. Qui cū audissent magnificabant deum. et dixerunt paulo. Vides frater quot milia sunt in iudeis q̄ crediderūt. Omnes tamen adhuc sunt emulatores legis volentes pariter euz fide suscepta obseruare legalia. et audierūt de te q̄ p̄dices abolitiones legis. et eis odibilis fact⁹ es quasi destructor legis moysi. Cōueniet q̄ multitudo audiens te superuenisse. Unde consulimus tibi vt sanctifices te fm legē. cū iij. qui habent votum sup se. vt sic appareat.

Historia libri

falsa opinio, que increpuit de te. Et statuerunt de eius consensu vt iudeis ad fidem conuersis non prohiberet observatio legalium, dum taxat ne ponerent spem in eis. Et distingue quattuor synodos i primitiua ecclesia hierosolymis celebratas. Primam de substituto ne matthee loco iude Secundam de electione, vii, diaconorum, Tertia de legalibus qua statutum est conuersis ad fidem ex gentibus non esse imponendum onus legalium, quando ascenderunt paulus et barnabas de antiochia in hierusalem. Quartam de qua hic agitur, qua statutum est non prohiberi iud eos a legalibus obseruantijs, dummodo non ponerent spem in eis.

Quilatus est paulus a preside ad clamorem iudeorum.

Capitulum. CIII.

Postera die puri

ficatus paulus cum quattuor viris intravit templum cum eis, et obtulit oblationem suam sicut alij, Consummatis autem septem diebus iudei qui venerunt de asia persecutes paulum cum vidissent eum in templo, quia viderant trophimum ephesium deambulantem cum eo per civitatem, putaverunt quod introduxisset eum in templum hominem scilicet gentilem, et concitauerunt omnem populum contra eum, et intecerunt manus in eum, dicentes, viri israelite adiuuate. Hic enim est homo qui contra populum et legem et locum istum predicat vbius terrarum, et insuper gentes inducit in templum, et contaminauerunt locum sanctum. Comota est ergo vniuersa ciuitas et facta est dissensio populi. Et apprehendentes paulum traxerunt extra templum et clauerunt ianuas ne fugeret in templum, et querentibus eum occidere nunciatum est tribuno cohortis scilicet claudius lisse qui missus fuerat a Felice preside. Et cum assumptis militibus et centurionibus occurrisset videtes eum desierunt percutere paulum, Et apprehendit paulum, et iussit eum ligari catenis duabus, donec de causa eius cognouisset. Et cum non posset audire pre tumultu, iussit eum duci in castra scilicet in turrim regiam, Et cum venisset ad gradum, forte ad gradum templi vel ad gradum domus proprie, portabatur paulus a militibus propter imperium populi, sequebatur enim omnis populus clamans, Tolle eum, ad mortem scilicet. Et cum indu-

ceretur paulus in castra, aie tribuno. Lect me habet loqui aliquid ad te, Ad quem tribunus. Profer grecam linguam, Ait, Non, Locutus est enim tribunus grece ne iudei intelligerent. Numquid tu es egyptius ille qui ante hos dies tumulum concitauit, et inde eduxit secum in desertum quattuor milia virorum sicariorum. Iosephus dicit quod cum pluribus milibus, et potuit primo venire cum paucioribus postea habere plura,

De egyptio qui populum seducebat,

Capitulum. CIII.

Egyptius iste per

artem magicam sibi comparauerat nomen prophete, et congregatis triginta milibus iudeorum eduxit eos per desertum usque ad montem oliueti, volens inuere in hierusalem vt eam caperet. Sed occurrens ei Felix preses cum multis milibus armatorum fugauit eum cum paucis, et alios occidit. Respondens paulus tribuno ait, Homo sum iudeus non egyptius, a tharso cilicie non ignoro ciuitatis municipis. Non est natus tamen in tharso sed in oppido galilee nomine giscallo, Quo capto a romanis translatus est tharsum cum parentibus, et ibi educatus. Unde ab educatione se dicit tharsensem, licet in giscallo fuerit natus, sicut christus nazarenus dicit, licet in bethleem sit natus, Non est educatus in tharso sed in municipijs adiacentibus ciuitati, vnde non vocat se ciuem sed municipem a municipio et territorio ciuitatis in quo natus est. Dicuntur autem municipia vicina rura ciuitatis, que munera debita vel tributa soluant ciuitati,

Quilatus a populo permissus est loqui presidi,

Capitulum. CV.

Sequentibus

aut magis declarat quare se dixerit paulus ciuem romanum, et est summa, quia pater suus per obsequiorum diligentiam sibi comparauerat gratiam romanorum et donatus est ab eis romana libertate, vt putaretur ciuis romanus ipse et heredes sui, et sic iure hereditario habebat paulus ciuitatem romanam hereditario, Rogo ergo te permitte me loqui ad populum, Et permissus cepit loqui hebraice, Quod audientes magis